

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v Aši ze dne 30. června 1920, pokud jím Valentin D. byl odsouzen podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů za vlastní práce soukromého obžalobce Dra. Adolfa L—a, porušen byl zákon v ustanovení §§ 381 a 383 tr. ř.

D ů v o d y:

Advokát Dr. Adolf L. žaloval ve vlastní věci Valentina D-a pro přešupek proti bezpečnosti cti a byl tento rozsudkem okresního soudu v Aši ze dne 30. června 1920 uznán vinným a právoplatně odsouzen kromě k podmíněně uloženému trestu též k náhradě útrat řízení trestního penízem 79 K. Částka ta skládá se z hotových útrat Dra L-a úhrnem 9 K za kolky, a z výdělku téhož v částce 70 K. Rozsudek ten, pokud přisuzuje soukromému žalobci Dru L-ovi větší útraty, než byl skutečně vynaložil, nesrovnává se se zákonem. Dle § 381 čís. 4 tr. ř. náleží k nákladům řízení trestního, za něž se může na obviněném vymáhati náhrada, platy obhájčům a jiným zástupcům stran, nikoliv náhrada za vlastní práce a čas vynaložený soukromým žalobcem. Stanoví proto výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 11. dubna 1891 č. 6558, že soukromému žalobci, který svou věc sám vede, nepřísluší náhrada útrat zastoupení. Správnost tohoto náhledu vyplývá zejména z ustanovení §u 383, odstavec třetí tr. ř., které odpírá soukromému žalobci právo žádati svědečné. Ze stejného důvodu nemůže žádati soukromý žalobce náhradu za osobní vedení trestní věci, a to ani tenkrát, je-li zástupcem stran z povolání. Na tomto stavu věci nemění ničeho ustanovení §u 16 min. nař. ze dne 30. března 1921 čís. 142 sb. z. a n., jež jest stejného znění jako § 16 zrušeného min. nařízení ze dne 2. září 1919 č. 498 sb. z. a n. o sazbách pro výkony advokátů, dle něhož má advokát ve vlastní věci proti odpůrci nárok na náhradu stejných poplatků jako advokát zmocněný, neboť zákon ze dne 18. února 1921, čís. 78 sb. z. a n., opravňující min. spravedlnosti ku vydání sazeb, zmíněným nařízením uveřejněných, nikterak nedoplňuje ustanovení §u 381, čís. 4 tr. ř., které připouští jen náhradu útrat obhájce a jiných zástupců stran, nikoliv však také náhradu útrat vlastních. § 3 cit. zákona nestanoví nic jiného, než že sazby platí jak v poměru advokáta k jeho straně, tak pro určení útrat, jichž náhrada se ukládá odpůrci. Ustanovení § 16 cit. nařízení užití lze jen tam, kde nárok advokátů na poplatky jest nepochybným, nikoliv však v případech, kde podle zákona nároku na náhradu vůbec není.

Čís. 469.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Za cenu »obvyklou« (§ 9 cit. zák.) jest považovati cenu, jež byla pro dotyčný předmět potřeby před dobou nákupu na určitém místě po přiměřenou dobu skutečně požadována a placena, předpokládajíc, že zatím poměry pro utváření se cen směrodatné podstatně se nezměnily.

(Rozh. ze dne 2. června 1921, Kr II 320/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Uher. Hradišti ze dne 21. září 1920, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem podle §u 9 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil a uložil příslušnému okresnímu soudu, by ve věci dále jednal a ji rozhodl.

D ů v o d y:

V první řadě dlužno se zabývatí důvodem zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., poněvadž pod tímto označením provádí zmateční stížnost vlastně důvod zmatečnosti podle §u 281 čís. 8 tr. ř. tvrdíc, že přestupek přeplácení cen podle §u 9 čís. 1 svrchu zmíněného zákona o válečné lichvě vůbec nebyl předmětem trestního řízení. Tomuto názoru zmateční stížnosti nelze však přisvědčiti. Spis obžalovací kladl obžalovaným za vinu mimo pletichy též přestupek předražování, ve kterýchžto trestných činech bylo jim za vinu kladeno nejen, že za zřejmě přemrštěnou cenu prodávali, nýbrž že také nepoměrně draho nakupovali. Po skutkové stránce byl tedy v obžalobě obsažen i nákup býka za poměrně vysokou cenu a soudu nalézacímu bylo podle §u 262 tr. ř. zůstaveno na vůli, aby po stránce právní tento nákup obžalovanými provedený samostatně posoudil bez ohledu na právní názor obžaloby. Když skutečně tak učinil, nepřekročil obžaloby, nejsa vázán její kvalifikací. V době činu, v červnu 1920, byl obchod hovězím dobyt看 ještě volným (nařízení vlády ze dne 2. ledna 1920 čís. 22 sb. z. a n.). Nejvyšší cena pro prodej hovězího masa v drobném byla stanovena na 15 K za 1 kg (§ 6 cit. nař.). Obžalovaní koupili, jak zjištěno, býka za 5420 K, takže vzhledem k jeho váze 435 kg přišel 1 kg živé váhy na 12 K 46 h. Maso z něho prodávali po 20 K za 1 kg. Aby mohli maso z býka toho prodávati i bez výtěžku za stanovenou maximální cenu po 15 K za 1 kg, byli by musili obžalovaní dle výpočtu soudu koupiti býka za 4128 K, to jest po 9 K 50 h za 1 kg živé váhy, přičemž nepřihlížel soud ani k různým vedlejším výdajům (na př. dovedení dobytčete, potravní daň a pod.). Soud označuje tuto vypočtenou cenu 9 K, resp. 9 K 50 h za cenu obvyklou a uznal obžalované vinnými přestupkem dle §u 9 čís. 1 zákona o lichvě, spáchaným tím, že, nabídnuvše za býka po 11 K za 1 kg živé váhy, přepláceli obvyklou cenu masa. Zmateční stížnosti obžalovaných nelze upřítí oprávnění, pokud, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., vytýká, že cena soudem vypočítaná není cenou obvyklou, nýbrž kalkulační. Dospíváť nalézací soud ku zmíněné ceně, vycházející z nejvyšší ceny stanovené pro prodej hovězího masa v drobném, takže uvedená cena 9 K, resp. 9 K 50 h není ve skutečnosti ničím jiným, nežli zlomkem maximální ceny, vypočítaným pro nákup hovězího dobytka. To však nelze nazvati cenou obvyklou, vytvořenou pravidelným působením cenotvorných činitelů, nabídky a poptávky. Za cenu obvyklou dlužno již dle obecné mluvy považovati cenu, která byla pro dotyčný předmět potřeby před dobou nákupu, zde červnem 1920, na určitém místě po přiměřenou dobu skutečně požadována a placena, předpokládaje, že zatím poměry pro utváření se cen směrodatně podstatně se nezměnily. Tu pak není vyloučeno, že obvyklá cena mohla by případně převyšovati onu soudem vypočtenou cenu. Při tom by jako

obvyklá cena nemohla arci přicházeti v úvahu cena vyvolaná snahami předražovacími. Všeobecné zvýšení ceny nelze však vylučovati z ceny obvyklé. V této souvislosti budiž poukázáno na nařízení vlády ze dne 25. června 1920 čís. 415 sb. z. a n., dle něhož zavedené zase nejvyšší ceny pro prodej jatečného skotu byly stanoveny dle jakosti až na 7 K 40 h, 8 K 90 h a 10 K 50 h za 1 kg živé váhy, a že pro drobný prodej masa byla dosavadní maximální cena zvýšena z 15 K na 17 K za 1 kg. Zmateční stížnost, tvrdící, že nalézací soud dává pojmu obvyklé ceny nesprávný výklad, je tudíž odůvodněna i bylo jí vyhověti, rozsudek v odsuzující části zrušiti a věc postoupiti příslušnému nyní soudu okresnímu (§ 288 č. 3 tr. ř.).

Čís. 470.

Zahájení lesa ve smyslu §u 174 II. lit. d) tr. zák. musí skutečně překážeti pachateli, by se nedostal do držby dříví.

(Rozh. ze dne 4. června 1921, Kr I 282/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, jednaje v ústním líčení o zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 25. ledna 1921, jímž stěžovatel uznán byl vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 174-II. d) tr. z.), zrušil dle §u 290 tr. ř. rozsudek nalézacího soudu co do kvalifikace skutku jako zločin a uznal obžalovaného vinným pouze přestupkem krádeže.

Důvody:

Rozsudek soudu první stolice jest dle §u 281 čís. 10 tr. ř. — ku kterému zmatku sluší hleděti ve prospěch obžalovaného dle §u 290 tr. ř. z moci úřední — zmatečným, poněvadž při správném právním posouzení měl obžalovaný odsouzen býti vzhledem k ceně 200 K nepřevyšující jen pro přestupek, nikoli pro zločin krádeže. Rozsudek odvozuje zločinnou kvalifikaci krádeže dle §u 174 II. lit. d) tr. zák. z okolnosti, že modřín odcizen byl ze zahájeného lesa. Již okolnost, že kvalifikace §u 174 II. lit. d) tr. zák. pojata jest mezi okolnosti, činící krádež zločinem »z nebezpečnější povahy činu« a že zařazena jest v §u 174 tr. zák. bezprostředně za krádeži věcí »uzamčených«, vyplývá, že nestačí pro použití §u 174 II. d) tr. zák. zahájení pouze takové, jež by označovalo snad toliko hranice nebo jen jaksi symbolicky dávalo na jevo vůli vlastníkovu, vlastnictví své důrazně hájiti, nýbrž že zahájení musí činiti skutečnou překážku pro pachatele, dostati se do držení dříví a je z lesa odejmouti, překážku, která by se co do intensity alespoň přibližovala uzávěře jiných předmětů. O takové překážce nemůže však býti patrně řeči v tomto případě, kde rozsudek zjišťuje, že les jest prostě příkopem zahájen, a to tak, že obžalovaný mohl odvésti modřín dle stop na místě samém na voze, ve kterém byl zapřažen pár koní. Zahájení lesa příkopem, jenž nepřekáží, aby pachatel do lesa a z lesa jel s vozem o páru koní, nemůže vůbec přijíti v úvahu jako překážka provedení krádeže dříví, která by mohla opodstatniti kvalifikaci dle §u 174 II. d) tr.